

Ingvar
Ambjørnsen
Pokrevní
bratři

Elling

Pokrevní bratři

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

Ingvar Ambjørnsen

Pokrevní bratři – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Ingvar
Ambjørnsen

**Pokrevní
bratři**

Elling

JEDNA

„Když jsem byl kluk, měl jsem strašně rád rybíz,“ prohlásil Kjell Bjarne. „Teď ho nesnáším.“

Řekl to tak, abych pochopil, že mezitím se něco stalo. To „meztím“ znamenalo půlku jeho života. Někde cestou ztratil k těm nakyslým červeným bobulím náklonnost.

Osobně proti rybízu nic nemám. Mám ho rád. Mně čas zase vzal schopnost cítit se dobře. Už si nemyslím, jako když jsem byl kluk, že život je fajn. Ale nahlas jsem to neřekl. Takové prohlášení by ho jenom zmátlo. Kromě toho je zvláštní, že když člověk něco řekne nahlas, jako by to byla pravda dvojnásob. V tomhle případě mi bohatě stačí polovička.

Ostatně jsem si neměl nač stěžovat. Opravdu ne. Pravda bude nejspíš taková, že jsem rozmazlený mladý muž. Jako tolik jiných mladých mužů v téhle zemi. Přitom bych se nemusel ani vydávat někam k černochoům do Afriky, abych našel chlapy, co jsou na tom mnohem hůř než my. Stačí se mrknout

na černochoy v Oslu a člověk hned pozná, zač je toho loket. Pokud jsem to dobře pochopil, zacházejí s nimi jako s negry. Dokonce i policie, možná dokonce hlavně policie. Pojď sem, Sambo, volají na ně, ať se mrknem na ten tvůj falešnej pas. Aspoň tak se o tom pořád píše v novinách.

Kjell Bjarne stál u okna a díval se na ulici. Říkal jsem si, co asi vidí, když tak zničehonic řekl, že nesnáší rybíz. Ale ani mě nenapadlo se ho zeptat. Nejspíš stejně neviděl nic, co by logicky vysvětlovalo, že ho asociace dovedly k rybízu. Ani třeba červeného volkswagena brouka. Zkrátka jen řekl něco, co ho napadlo, bez záměru a smyslu. Byl prostě takový. Když jsem ho viděl poprvé, zeptal se mě, jestli mám ponětí o kravách. To samozřejmě nemám. A když jsem se ho za nějakou dobu zeptal, proč mi tehdy položil zrovna tu otázku, odpověděl mi, že nemá ponětí. Že to prostě neví. Dlouho trvalo, než jsem se k němu dostal blíž. A ještě delší dobu trvalo, než jsem já měl odvahu pustit si ho blíž k sobě.

Teď už jsme si smísili krev. Sice nedobrovolně, ale přece jen. Stali se z nás pokrevní bratři.

„Sedni si,“ řekl jsem. „Nestůj pořád u toho okna!“

Sám jsem dobře věděl, jak snadno člověk uvízne ve stojaté vodě mrtvého ramene, když se rozhodne sledovat skutečnost výhradně z okna bytu. Ještě než si to plně uvědomí, už vlastně stojí mimo ni. Teď spolu děláme na společném projektu. Všemi způsoby se snažíme znovu zapojit do běžného života. Stát se takříkajíc součástí všedního dne. Jenže nástrahy číhají všude, stejně jako miny na frontě u Verdunu.

„Sedni si!“ opakoval jsem.

Poslechl mě. Sedl si na úplný konec gauče a pozoroval ty své obrovské ruce. Měl jsem podezření, že ví, co přijde.

„Víš dobře, jaký je dnes den,“ řekl jsem nemilosrdně.

„Čtvrtek.“

„Je čtvrtek patnáctého. To znamená, že přijde Frank.“

Zařátými pěstmi si začal třít spánky. To u něj znamenalo nejistotu a pocit viny.

„Promiň,“ řekl jsem. „Ale budu mu to muset říct. Protože jestli nepřestaneš s těmi svými idiotskými telefonáty na erotickou linku, přijdeme o telefon. Nebudeme na něj prostě a jednoduše mít.“

Spustil pěsti podél těla a díval se na ně. „Já nevolal živé duši.“

„Ne, duši rozhodně ne,“ řekl jsem. „Tys totiž volal magneto-fonové pásce, na které ženský hlas vykládá, jak touží po tvém těle. Že si představuje, co všechno s ní děláš. Dneska v noci jsem tě slyšel! Slyšel jsem, žes byl vzhůru a bral sis telefon.“

Těžce vzdychl. „Neříkej to Frankovi, prosím tě.“

Ten jeho psí pohled se nedal vydržet. Připomínal mi kokr-španěla, kterému odepřeli po čtrnáctidenním půstu nejlepší kousek masa. Teď jsme si ale nemohli dovolit, abych byl povolný a měkký. Musel jsem projít intenzivním nácvikem telefonování, ve kterém jsem se s tímhle praktickým zaříze-ním skamarádil, a teď bych si ho chtěl za každou cenu udržet. Stal jsem se velkým přítelem telefonu. Nechtěl jsem se smířit s tím, že Kjell Bjarne všechno zničí. Poslední účet za telefonní hovory byl astronomický. Čtrnáct dní jsme pak žili o suchém chlebu a o polívkách ze sáčku. Frank řekl, že dobře nám tak.

Že je to skvělý způsob, jak se poučit. Prostě si musíte vybrat, řekl nám Frank. Poslouchat oplzlý řeči do telefonu, nebo se pořádně najíst. S tou podporou, jakou berete, se můžete mít docela královsky. Celé to záleží na tom, jak budete hospodařit s penězi.

A v tom měl pravdu. Bylo to na naší odpovědnosti. To jsem pochopil už v léčebně v Brøynesu, kde jsme se já a Kjell Bjarne seznámili.

Takže jinými slovy je to moje odpovědnost. V téhle komuně o dvou lidech jsem měl na starosti hospodaření já. Jakmile měl totiž Kjell Bjarne v ruce peníze, začal je rozhazovat. Zato byl dobrý kuchař. V kuchyni byl nedostižný. Já vedl účetnictví a Kjell Bjarne vařil a pekl. To bylo v pořádku. Když byl Frank v žertovné náladě, říkal nám „mí dva činorodí staří mládenci“.

Kjell Bjarne mě znovu prosil, abych to Frankovi neříkal.

To jsem mu nemohl slíbit. Role udavače je mi sice nekoenečně cizí, ale viděl jsem to tak, že v téhle situaci nejde o udavačství. Jde o domluvu a dodržení jasných pravidel. A domluva zněla, že o neobvyklých věcech a nedorozuměních hned Frankovi řekneme, aby se vzduch pročistil a život šel dál ve své normální všednodennosti. A k všednímu dni patří telefon. Tak to prostě je.

Zvyknout si na telefon byl tvrdý oříšek. Po všechna ta léta s matkou jsme žili v jakési chvějivé samotě ve dvou a ona měla hlavní slovo ve věcech venkovního světa, tedy i v případech, kdy někdo na ten vynález starého pana Bella zavolal. Pro mě osobně je těžké vést smysluplný dialog, když partnera

nevidím. Byl jsem pokaždé nesoustředěný, protože jsem si během hovoru představoval, jak asi příslušná osoba, se kterou mluvím, vypadá, a co se děje v místnosti, ve které se zdržuje. Když to byl někdo známý, hledal jsem ve vzpomínkách, abych si co nejpřesněji rekonstruoval každý tah v jeho tváři. Pokud jsem ale druhého účastníka neznal, domluva často skončila v troskách, protože fantazie se mi utrhla ze řetězu. Prostě jsem nedokázal komunikovat s pouhým hlasem. Abych chápal, co kdo říká, musel jsem před sebou vidět osobu z masa a kostí. Jednou jsem byl doma sám, zavolala úplně neznámá žena ze sociálky a já to musel vzdát a telefon položit. Naprostý debakl, který neprošel bez následků. Ale já se nedokázal sám se sebou dohodnout, co má na sobě a jaký účes nosí. Část mozku si vykreslila obraz mladé atraktivní ženy s černým mikádem. Mladá kočka po skončení sociální školy. Rovný nos a plné rudé rty. Náročná a povolná zároveň. Ale přes tento obraz položilo mé vědomí ještě jednu představu. V ní jsem viděl zachmuřenou starou tvář. Zlé oči, kterými propichovala něco, co jsem já neměl možnost vidět, ale co shledávala nevhodným, ba nemožným. Například napodobeninu sošky ze starého Řecka na svém psacím stole. Jak jsem říkal, položil jsem telefon a pro jistotu vytáhl i šňůru ze zásuvky. Když matka přišla domů, dostal jsem vyhubováno, a od té doby jsem si pokaždé, když zazvonil telefon, zacpal uši.

Ale s Frankovou pomocí bylo všechno mnohem lepší. Donutil mě, abych se uvolnil. S jeho pomocí jsem si s telefonem hrál. Nejdřív jsme koupili deset metrů dlouhou šňůru, abych se mohl s přístrojem volně pohybovat po bytě. Abych

ho mohl nosit z místnosti do místnosti s sebou. Doma u matky měl telefon neměnné pevné místo. Stál na nízkém stolku vedle televize. Šňůra byla právě tak dlouhá, aby dosáhla k zásuvce ve zdi. Ani matku, ani mě nikdy nenapadlo napodobovat kulturu telefonování, jíž jsme byli v televizi svědky v amerických filmech, kde hrdinové neklidně přecházeli po bytě a ležérně mluvili do sluchátka. Anebo jen tak leželi na posteli a pohupovali nohama, usrkávali bourbon a nenuceně konverzovali s milenkou v Illinois. Matka, která zažila telefon jako nový vynález, k němu neztratila respekt až do smrti. Jakmile zazvonil, všechno ostatní šlo stranou. Letěla k němu, jako by se bála, že zmešká něco životně důležitého. A když mluvila, až do konce hovoru stála v pozoru. Nikdy jsem ji neviděl při telefonování sedět, dokonce si myslím, že něco takového by považovala za projev neúcty vůči Bellovi, anebo vůči osobě na druhém konci drátu. Když instalovali telefon sem do nového bytu, Kjell Bjarne tu ještě nebydlel. Připadalo mi naprosto přirozené držet se starého zvyku a umístit telefon s krátkou šňůrou vedle televize. A Kjell Bjarne to pak akceptoval, jako většíno všechno. Nevzpomínám si, že bychom to někdy probírali.

Pro začátek mi Frank uložil, abych trénoval nanečisto. Abych jenom předstíral, že s někým mluvím, a tahal za sebou tu dlouhou šňůru z místnosti do místnosti. Z pokoje do kuchyně. Z kuchyně do ložnice. Samozřejmě jsem si připadal jako idiot, přestože jsem si dával dobrý pozor, abych ten trénink prováděl, jen když je Kjell Bjarne mimo domov. Sice o mém problému věděl, ale chápal, jak se má zachovat. Mně se pochopitelně tak nějak nezdálo vhodné, aby poslouchal mé vykonstruované

rozhovory, které vedu se svou zemřelou matkou anebo s otcem, jehož jsem ztratil, ještě než jsem se narodil. Nemluvě o nadávkách různým politikům či o něžnostech šeptaných neexistujícím ženám. Chodil jsem po bytě a byl jsem milý nebo našťvaný, podle nálady. Postupně se mi to docela zalíbilo. Druhá fáze spočívala v tom, že mi Frank zavolal v domluvenou dobu. Nejdřív jsem byl strnulý a napjatý a nebyl jsem vůbec schopen mluvit. Ale po čase jsem si všiml, že se mi čelisti uvolňují a pomalu ze sebe soukám slova. Velká pomoc pro mě byla, když jsme jednou šli k Frankovi domů a já si všiml, že má telefon umístěný na psacím stole. Když zavolal příště, v hlavě už mi nenastal takový vířivý chaos jako předtím. Teď jsem si mohl alespoň představit, jak sedí na modré kancelářské židli u psacího stolu a během našeho hovoru se dívá oknem do zahrady, kde stojí řady jabloní. Přesto si Frank myslel, že bych tomu neměl přikládat tak přehnanou důležitost. Radši bych se měl pokusit během hovoru svou rozbujelou fantazii brzdit a cvičit soustředění na předmět rozhovoru. Poslouchat, co mi kdo říká. Proto mi po čase volal v nejrůznější denní dobu i z budek ve městě. Moje fobie z telefonování pomalu mizela a teď jsem se nacházel ve stadiu, kdy mi můj vlastní hlas zněl ve sluchátku pozoruhodně pevně. Představoval jsem se plným jménem. Řekl jsem, co bylo třeba, anebo jsem pozorně poslouchal, co mi někdo říkal na druhé straně. Představa, že ukončím hovor v polovině a sluchátko zahodím, mi náhle připadala vzdálená a nakonec i trapná.

Na erotickou linku jsme nejdřív volali oba. To připouštím. Za dobu, kdy jsme Kjell Bjarne a já pobývali v Brøynesu, prošla tato specializovaná telefonní služba bouřlivým vývojem

a my, když jsme měli najednou k dispozici vlastní přístroj a nikdo nás nemohl nachytat, jsme podlehli pokušení. Ukázalo se, že existuje nabídka dvou typů služeb. Jedna, kdy konverzujete s živou ženou, a druhá, levnější, kdy je monolog ženského hlasu nahraný na páse. První varianta nepřicházela ze zřejmých důvodů v úvahu. Několikrát jsme to zkusili s Kjellem Bjarnem jako mluvčím, ale skončilo to jen pokašláváním a koktáním. Ani on zkrátka nevěděl, co si v takové situaci počít. Ale s nahranými páskami jsme si nějakou dobu dost užívali. Mé poměrně dobře vyvinuté fantazii nebylo zatěžko si představit onu Patricii na gauči, jak se sténáním aplikuje banány a jiné náhodné předměty. A jak se tyhle dívky vyjadřovaly! Když jsme poslouchali s hlavami u sebe a se sluchátkem mezi sebou, mnohdy jsme se museli červenat. Jedna z nich dokonce použila telefon jako masážní přístroj, rozpoznali jsme škrábavý zvuk plastu o kučeravé chloupky na pohlaví a slyšeli jsme ji křičet hlasem plným potlačovaných vzlyků. Kjella Bjarna i mě úplně paralyzovalo vzrušení.

Ale jak jsem už řekl, jednoho dne přišel účet. Teprve pak mi se vši naléhavostí došlo, a tím pádem nám oběma, jaké špíny, která znevažuje a pokořuje ženy, jsme se dopustili. Tři tisíce korun je hodně peněz pro dva mužské na podpoře, kteří spolu šetří na videopřehrávač. Vypočítal jsem, že jsme se spořením o půl roku pozadu, a právě na základě toho vysvětlení pochopil Kjell Bjarne vážnost situace. To jsem si alespoň myslel. Až doteď.

„Jestli to řekneš Frankovi, tak si můžeš udělat večeři sám,“ vyhrožoval Kjell Bjarne. „Já se odstěhuju jinam.“

„Jestli s tím pitomým telefonováním nepřestaneš, stejně nebudeme na žádnou večeři mít!“ opáčil jsem. „A kampak se asi chceš odstěhovat s kontem, kde jsou minus dva tisíce, co? Nejspíš skončíš v noclehárně Armády spásy. Pokud nebudeš pít. Provozoval jsi to telefonování za mými zády dlouho?“

„Ne. A začlo to proto, že jsem v noci nemohl usnout. Byl jsem úplně na dně, protože mě napadala spousta pitomejch myšlenek.“

„To bylo jenom jednou? Odpověz popravdě, protože stejně se na to přijde, až dostaneme účet.“

„Jenom tehdy a pak ještě jednou.“

„Tak dobře,“ řekl jsem velkodušně. „Nic neřeknu. Ale musíš mi slíbit, že o těch pitomých myšlenkách, jak říkáš, Frankovi povíš.“

„A proč?“ Díval se na mě úkosem, ale všiml jsem si, jak se mu ulevilo.

„Když dostaneš strach, musíš dělat něco jiného než poslouchat ty drazé zaplacené prasečinky,“ řekl jsem.

„Já jsem neměl strach. Měl jsem vztek. Na matku.“

„To je totéž. Telefonní impulsy stojí úplně stejně, ať se bojíš, nebo máš vztek. Zavolej radši na církevní tísňovou linku. Ta je myslím zadarmo.“

„Jenže to není ono.“

„Kdo ví,“ opáčil jsem. „Od doby, co jsme byli u konfirmace, se v církvi ledacos změnilo. Jestli se dá věřit novinám, tak se může klidně stát, že na té lince natrefíš na nějakou lesbickou pastorku. A když jí budeš vyprávět o své zlé matce, není vyloučené, že od ní nějaké zasténání uslyšíš.“

Zase jsme byli pokrevní bratři. Smáli jsme se, jak se takoví bratři smějí. Nahlas a upřímně.

Kjell Bjarne odešel do kuchyně udělat večeři. Slyšel jsem ho, jak haraší s konzervami a mumlá si něco o lesbických pastorkách.

„Lančmít, nebo párky z plechovky?“

„Lančmít i párky,“ volal jsem na něj. Z neznámého důvodu jsem se dostal do uvolněné nálady a mával jsem kolem sebe novinami.

Frank se objeví v sedm hodin jako obvykle. Na minutu přesně v sedm, jak říká. Když otevírá dole na dvoře vchodové dveře, stojíme s Kjellem Bjarnem ve druhém patře u kuchyňského okna. Zvedneme ruce na pozdrav a Frank nám stejným způsobem odpovídá. Když se zdravíme, proběhne mnou proud tepla a vím, že Kjell Bjarne prožívá totéž. Pocit přátelství.

Vždycky to tak nebylo. Zpočátku jsme Franka nenáviděli. Celé večery jsme seděli a fantazírovali o tom, jak bychom ho nejradši umučili. Představovali jsme si, jak visí v zimě za železné náramky nad horskými úseky železnice do Bergenu. Nebo jak úpí ve vaně napuštěné kyselinou. Jak stojí sám proti smečce rozzuřených pitbulů.

Samozřejmě pouhá fantazie a slova. Rozhodně není ani můj styl, ani styl Kjella Bjarna ubližovat někomu jinému než sami sobě.

Ale Frank se mi pořád pletl do života. Míchal se do všeho, co jsem řekl a udělal. To se nedalo vydržet! Nic nebylo dost dobré, a když jsem se výjimečně vzchopil a chtěl mu vyprávět

historku z léčebny, jak si David kupoval pivo, docela klidně mi řekl, ať sklapnu. Byly to zlé doby a já nesčetněkrát toužil vrátit se zpátky do naší rekreační léčebny, kde o všem rozhodovala hodná vrchní sestra Gunn. Napsal jsem jí, že jsem se ocitl v místě, které připomíná peklo, ale ona mi odpověděla, že nemám přehánět, ale naopak se snažit v sobě vykřesat dobrou vůli. Prý se ke mně brzy připojí můj dobrý přítel Kjell Bjarne. Na konec dopisu napsala pozdrav.

Přeháněl jsem snad? Mám snad projevít dobrou vůli, když Frank plive na mé ideály a pošlapává mé estetické zásady? Budu v tomhle bytě bydlet já, anebo on? Jakou barvou se rozhodl vymalovat stěny svého domu, je jeho věc – ale pak je ve vši slušnosti jen moje věc, jak bude vypadat můj domov. V tomhle bytě chci mít pomerančově oranžové stěny a basta fidli. Koupil jsem barvu na vymalování celého bytu. Ještě jsem neotevřel ani první plechovku, když se neohlášeně objevil Frank a celé mi to zatrhl. Bílá, řekl – a barvy před mýma očima v obchodě vyměnil. Musel jsem dokonce jít s ním, plechovky nést a stát vedle něho, když si s prodávčem, ostatně dosti odpudivým chlapíkem, dělali legraci z mého výběru barvy. Copak nehodlám přijmout lekci z demokratického myšlení? Smál se mi přímo do tváře a prohlásil, že tahle barva vyšla z módy už před několika lety. Tady rozhoduje on. Ostatně byt stejně není můj, ale magistrátu města Oslo, takže do toho má právo tak trochu mluvit.

Takové věci mě mrzely. Líbilo se mi myslet na byt jako na můj. Na náš. Na byt, který je můj a Kjella Bjarna. Můj přítel mi tehdy napsal z Brøynesu a ptal se, jak pokračuji s úpravami.

Odpověděl jsem mu, že špatně, protože všechno neustále kazí jistý Frank. Na nápad postavit do obýváku zahradní houpačku prý můžeme zapomenout. Frank se o tom odmítal bavit.

Frankovy kroky po schodech. Je to jediný člověk, který dokáže vyběhnout schody bez zastavení. Čím delší a příkřejší schodiště, tím lépe. Frank doběhl. Následoval náš smluvený signál: třikrát krátce a jednou dlouze. Kód tajné podzemní skupiny. Kývl jsem na Kjella Bjarna a ten se rychlým krokem odebral do předsíně otevřít. Slyšel jsem je, jak spolu mluví a plácají se po zádech, a do očí mi vstoupily slzy. Tak jsem se také dočkal! Pravé, nesentimentální kamarádství. Rychle jsem si utřel ruce do utěrky a vešel jsem do obýváku.

Frank nebyl ani udýchaný. Kondice jako tygr. Žuchl na gauč a začal se drbat v prošedivělých vousech.

„Všechno klape, Ellingu?“

Ujistil jsem ho, že můj život je téměř v perfektní rovnováze. O tom, že se mi stýská po příjemných pocitech z dětství, jsem se mu nezmínil. Ani neměl předpoklady k tomu, aby to pochopil. Některé pokoje musí zůstat zamčené, dokonce i pro blízké přátele zaměstnané ve službách města Oslo.

„To je dobře,“ řekl. „A máte tu líp uklizeno, než máme doma, jak koukám.“ Pohledem klouzal po místnosti.

Ano, to je pravda. Uklizeno je. V Brøynesu jsem se naučil, jak udržovat své prostředí v čistotě. Vlastně jsem kladl zvláštní váhu na to, aby bylo všechno v pořádku. Když se člověk dostatečně často ohání hadrem na podlahu namočeným v teplé vodě, příjemný pocit z domova o mnoho stupňů vzroste.

„Jak se má Jana?“ zeptal se Kjell Bjarne a dloubal se v nose.
„Počítám, že dobře,“ odpověděl Frank. „Je na Mallorce. Na týden, v pátek se vrátí.“

„Sama?“ pokračoval Kjell Bjarne.

„Ano, já si nemůžu vzít volno. Musím běhat po městě a kontrolovat, aby si týpci jako vy dva nevjeli do vlasů. Třeba před týdnem se jeden pokoušel prosekat stěnou k sousedovi.“

„Takoví my nejsme,“ řekl Kjell Bjarne.

„Co jste dělali od mé poslední návštěvy?“ zeptal se Frank, jako by neslyšel, co Kjell Bjarne řekl. „Byli jste venku a snažili jste se zapojit do všedního života, anebo jste seděli doma a koukali do stropu?“

„Kdybych žil s nějakou ženskou, nikdy bych jí nedovolil, aby jela do ciziny samotná,“ řekl Kjell Bjarne. „To bych dělal všechno možný, abych mohl jet taky.“

„O čem to mluvíš, ty hrochu jeden? Kdo říká, že se mě ptala? Ale já se ptám vás, jestli jste ty a Elling byli venku a trochu se od minule provětrali? To bych rád věděl.“

Takhle on si na nás otvírá pusou. Ale já ho znám. Dobře jsem si všiml, jak se snaží, abychom co nejrychleji přestali probírat téma Jana. Kjell Bjarne měl pravdu. Zdravé soužití dvou lidí nepřipouští, aby jeden partner odjel na jih a druhého nechal doma. To nebylo správné. Frank tu s námi sedí, hraje si na drsného, a přitom se ze všech sil snaží skrýt své zoufalství. Rozbolelo mě za něj břicho. I idiot si dovede představit, jakému pokušení je Jana na Mallorce vystavena. Však jsem sám byl na jihu, a tak vím, o čem mluvím. Ty hromadné zájezdy s cestovkami nikdo nevynechal proto, aby se posílil

princip monogamie, to bylo víc než jasné. Tam to frčí od rána do večera. Vší silou jsem odehnal obraz Jany obklopené místním fotbalovým mužstvem.

„Chceš colu?“ zeptal se Kjell Bjarne.

„Sakra, s vámi je to fakt beznadějí! Jo, chci colu. Tak podnikli jste za posledních čtrnáct dní něco?“

Dostal jsem chuť lhat a vymýšlet si. Samozřejmě jsem věděl, co chce slyšet. Chtěl dostat zprávu o naší široce rozvinuté činnosti a našich extrovertních rysech. Přál si, abychom každý den s Kjellem Bjarnem brouzdali městem a v potu tváře navazovali společenské kontakty. Získávali si přátele jako na běžícím pásu. Sebejistě vstupovali do restaurací a kaváren. Chtěl zkrátka slyšet, jak se asertivně, a přitom s jistým šarmem probíjíme vítězně životem.

Ale takoví my nejsme. Kjell Bjarne ani já takoví nejsme. Jsme trochu úzkostní a stísnění. Hlasitý rámus z restaurací nás děsil. A protože jsme neznali své sousedy, nejradši bychom se neukazovali ani v hlavním vchodu. Zdálo se nám, že nejbezpečněji se nám žije ve vlastním bytě. Je na tom snad něco špatného?

„Já jsem pečeněj vařenej v Remě a nakupuju jídlo,“ řekl Kjell Bjarne a postavil před Franka dvoulitrovou láhev coly a sklelnici. „V pokladně tam sedí kluk a už se spolu zdravíme. Jmenuje se P. Jonson. Něco přes dvacet.“

Frank chabě zatleskal a otevřel láhev coly. „Nemůžeš si sednout, Ellingu? Nestůj tam tak a nekoukej. Znervózňuje mě to.“

Posadil jsem se a snažil se na něj nedívat.

„A ty?“

„Já?“

„Ty taky někdy chodíš do Remy?“

Řekl jsem mu, že nákupy jsou parketa mého přítele. A že o nějakém P. Jonsonovi teď slyším poprvé.

Frank do sebe nalil sklenici coly a říhl.

„Tak tohle nepůjde, pánové. Vždyť vy vůbec nerostete!“

„A co máme podle tebe dělat?“ zeptal jsem se. Cítil jsem, že se mi hlas třese spravedlivým hněvem. „Máme přepadat lidi na ulici a nutit je, aby s námi šli domů?“

Frank od sebe odstrčil sklenici a zvedl se. „Jdeme do kina,“ řekl.

Šli jsme na film *Přes kořeny a pařezy*. Podle mého názoru dost pitomý. Pojednával o mladém páru, který spolu nemohl mít děti. S jeho semenem bylo něco v nepořádku. Ale přitom děti chtěli mít. Postupně se z toho stala posedlost. Nakonec nevěděli nic lepšího než se dohodnout, že ona půjde sama do města a spáří se s nějakým libovolným otrapou. A když se ukázalo, že tenhle náhodně vybraný chlap je dost nesympatický lyrický básník, měl jsem toho právě tak dost. Zbytek filmu byla žár-
livost a intriky, což není divu. A lidi se tomu nahlas smáli! Já tedy nevím. Považuji se za moderního občana velkoměsta se všemi liberálními postoji včetně tolerance, která k tomu patří. Ale odmítám tleskat, když se boří základní normy mezilidského chování. Na tomhle filmu mě rozčililo hlavně to, že skončil tam, kde měl vlastně začít. Scénou manželského páru a jejich nikoli jednoho dítěte, ale rovnou tří dětí. Trojčat. Celá trilogie zapsaná do podbříšku téhle ženy, a to průměrným

básníkem, kterého vůbec neznala. A její muž, kterého vlastně milovala, seděl vedle ní, na tváři připitomělý úsměv. Jako by mu to bylo jedno. Asi pocítil žárlivost, když žena jeho života vyváděla jako posedlá, aby vymáčkla z toho pseudopoety co nejvíc semene. A prý teď, když jsou děti na světě, je všechno v nejlepším pořádku. To je ale blbina! Člověk nemusí být zrovna expert na psýchu muže, aby pochopil, že tuhle jednu soulož, tohle cílené páření použije proti své ženě v každé hádce, dokud v ní bude kousek života. Pokaždé, jakmile náš muž pocítí nějakou životní překážku, vytáhne tu starou historii o veršotepci vybraném na chov. Ona zase naopak bude stát nezlomně na svém, že z toho stejně neměla žádný požitek.

Přirozeně zbytečně. Ani nejmilosrdnější lež anebo nejusedavější pláč nezmění fakt, že ty tři děti nejsou výsledkem vzájemné lásky dvou hlavních aktérů příběhu. V závěru filmu sledujeme vykonstruovanou rodinu. Falešný obraz. Nic víc a nic míň.

„Nejlepší film, jaký jsem viděl!“ tvrdil Kjell Bjarne, když jsme vyšli ven.

S mým nejlepším přítelem to bylo vždycky tak. Kdykoli jdeme s Frankem do kina, vidí nejlepší film svého života. Zvláště přesvědčivě to tvrdí, když zahlédne byť jen flíček nahého ženského těla. To se mu pak i roztřese hlas. Jako dneska. Ve dvouvteřinovém stříhu nám bylo dopřáno spatřit bílý kousek pozadí herečky Anneke von der Lippe. Podle mého mínění však byla scéna trochu krátká na to, aby vyzvedla film z močálu braku, kam po zásluze náleží.

„Sranda,“ řekl Frank. „Vid' že jo, Ellingu?“

Prý vid' že jo. Vysvětlil jsem Frankovi i Kjellu Bjarnovi, co si myslím o době, ve které žijeme. A o chybějící schopnosti norské filmové produkce vzít na sebe korigující roli ve vývoji společnosti. Pokud se nemýlím, mají snad pracovníci v kultuře jistou odpovědnost.

„Pane bože,“ řekl Frank. „Vždyť to byla komedie k pobavení!“

Kjell Bjarne se rozesmál: „Copak tys nepochopil, že to byla sranda?“

„Já jsem pochopil, že to vůbec sranda nebyla!“ odsekl jsem mu. „A tys nepochopil vůbec nic.“

„O tom víš velký kulový,“ řekl Kjell Bjarne. „Já chápu přesně to, co se mi hodí.“

„Tak se mi to líbí,“ pokyvoval hlavou Frank. „Kultura má probouzet osobní angažovanost.“

Neřekl jsem nic. Byly to stejné povrchní žvásty jako pokaždé, když jsme se vrátili z kina. Kjell Bjarne viděl nejlepší film na světě a s Frankem se stavěli k mým námitkám nechápavě.

„Nikdy ti není nic dobrý,“ řekl Kjell Bjarne. „Všechno je pořád blbý.“

Neodpověděl jsem. Když byl Kjell Bjarne v podobném rozpoložení, nemělo cenu ho dráždit.

„Ještě není ani devět,“ podotkl Frank. „Dal bych si pizzu.“

Já bych býval šel nejradši domů, ale bylo mi jasné, že říct něco takového by ode mě bylo pramálo zdvořilé. Ostatně když se vracíte se dvěma kamarády z kina, co může být přirozenějšího než zaskočit do nějaké pizzerie? Vlastně to bylo normální. Křupavý kousek italského jídla za nerušeného toku

společného hovoru.

„Super!“ zavyl Kjell Bjarne. Poté co přijel do Osla, rychle si osvojil žargon dnešní mládeže. Ani trochu se k němu nehodil. Jako by se upjatý konzervativec Kåre Willoch jednoho dne rozhodl, že bude prokládat své proslovy vulgárními slovy.

Zastavili jsme se v pizzerii Peppe a po delším rokování jsme si objednali velkou pizzu se šunkou a s pepperoni. Dva proti jednomu. Jako obvykle. Já bych si dal radši s tuňákem. Ostatně je legrační, jak rychle se člověk nechá přemluvit, když se začne s někým kamarádit. Ze začátku jsem se bránil zuby nehty a tvrdě prosazoval práva menšiny. Teď jsem si stále častěji uvědomoval, že mírná rezignace ředí adrenalin. Našli jsme společný tón. Znali jsme se navzájem skrznaskrz. Když chodí tři dospělí muži dvakrát měsíčně do města, jak jsme měli ve zvyku, ten tón je poněkud drsný. Naučil jsem se to. A vlastně se mi to líbilo.

Když se na stole objevila z pece vytažená pizza, Frank řekl: „Abych nezapomněl... Jak jste se tuhle ptali, tak jsem to zjišťoval a kočku si klidně můžete pořídit.“

Podívali jsme se s Kjellem Bjarnem na sebe.

DVA

Byl to úplně obyčejný řadový jednopatrový domek namořený nahnědo. Potily se mi ruce a srdce mi prudce bušilo. Ještě nikdy jsem takhle nezazvonil u úplně cizího člověka. Když jsem se poočku podíval na Kjella Bjarna, pochopil jsem, že ani on nemá zkušenosti takového druhu. Vypadal, že má ze všeho nejvíc chuť se podrbat na spáncích zatátými pěstmi. Ale neudělal to. Pravou rukou držel šedivou schránku na přenášení koček, levou měl zastrčenou hluboko do kapsy kabátu.

„Ano,“ řekl. „Už je pozdě vycouvat, kamaráde.“

Slovo „kamaráde“ mě jako vždycky pošťouchlo. Rostl jsem jím. A tak jsem si povzdychl, řekl jsem si no tak, chlapče, nebo něco takového, a byl jsem na cestě ke schůdkům. Přijal jsem odpovědnost. Jednal jsem. Když jsem přimáčkl ukazováček na zvonek, zmocnil se mě vztek. V jednom závratném okamžiku mi došlo, že jsem se uprostřed života znovu narodil. Že ten muž, který teď tlačí na zvonek a vůbec se mu nepodlomila

kolena, než se dveře otevřely, není stejná osoba, která žila se svou matkou celých třicet čtyři let v umělém světě. Muž na schodech měl mnohem aktivnější postoj ke každodennímu životu. Teď se například rozhodl, že si pořídí kočku. A také ji bude mít! Nejdřív pečlivě prostudoval novinové inzeráty. Právě takhle činnost mu připomněla staré časy. V sociálně-demokratickém deníku *Arbeiderbladet* kdysi ve svém pokoji přečetl každé písmenko. Oči jak ostříž, aby nepřehlédl ani čárku. Někdo nabízí osm týdnů stará kořata. Telefon. Neko- nečné účtování se starým já. Ano, jmenuje se tak a tak. Sucho v ústech, ale pevný hlas. Pochopil správně, že na tomto telefonním čísle se nabízejí kořata?

„Ale drahý příteli!“ Ze štěrbiny ve dveřích se na mě dívala drobná paní.

Pustil jsem zvonek.

„Dobrý den,“ řekl Kjell Bjarne. „Přišli jsme si pro kotě. Tady můj kamarád vám včera kvůli tomu volal.“

Podal jsem jí ruku a představil se.

Zasmála se: „Tak to jste byl vy, co jste mi povídal ty legrační věci? Tak jen pojďte dál!“

Legrační věci? Co bylo legračního na tom, že jsem jí poskytl jistý náhled do našeho života, když jsem se měl ujmout nevinného tvora, jehož měla dosud ve svém držení? Copak nechtěla vědět, kdo jsem a jaké mám úmysly? Pokud je mi známo, když si člověk bere nějaké zvíře, zavazuje ho to k odpovědnosti. Totéž se přirozeně týká toho, kdo zvíře dává. Nedáme přece zvíře člověku, na kterého se nemůžeme plně spolehnout. Proto jsem kladl zvláštní váhu na to, abych jasně vyjádřil, že

nejsem psychopat s vyhladovělým hroznýšem pod postelí. Vysvětlil jsem jí, že se tím vyplní jedno z mých největších přání. Toužil jsem po oddanosti zvířete už od dětských let, ale bránila mi v tom směšná nařízení na sídlištích ve východních čtvrtích města. Teď bydlím s kamarádem v bytě u křižovatky Majorstuen, kolem máme samé volnomyšlenkáře v kraťasech. Ti se na vztah člověka a zvířete dívají jinak. Někteří z nich mají doma pudly nebo lovecké psy.

„Nedáte si kafe?“ zeptala se žena. „A něco k zakousnutí?“

„Ano, rádi,“ odpověděl bez váhání Kjell Bjarne, pořád ještě s kočičí klecí v ruce.

Jídlo. Káva. Já chci vidět svou novou kočku!

Pak jsem je viděl. Byly všude. V životě jsem neviděl tolik koček na jednom místě. Jedna velká mourovatá ležela nahoře na ledničce a zírala na mě. Uprostřed kuchyňského stolu se rozvalovala další, tentokrát siamská, a upřeně se dívala skrze mě i všechnu ostatní hmotu. A mezi nohama té ženy, která nám teď oznámila, že se jmenuje Dagny Rimstadová, běhala čtyři kotata a mňoukala. Z tmavého kožíšku jim na zadečku svítily růžové dírky.

„Tak se posadte,“ řekla nám Dagny Rimstadová. „Už jste někdy měli kočku?“

Na tu otázku jsme byli nuceni odpovědět záporně. Ale já jsem dodal, že i tak jsme dobře připraveni. Byli jsme v knihovně a vypůjčili si všechno, co tam měli o kočkách.

„Tak na to zase zapomeňte,“ vyzvala nás paní Rimstadová. „Nejdůležitější je, abyste jim udržovali v čistotě záchod. Na všechno ostatní vám stačí selský rozum.“ Postavila na stůl ták

s polovinou krémového dortu a z konvice nám nalila kávu. Já vlastně kávu nepiji, jsem z ní pak nervózní, ale teď jsem usoudil, že si musím ze zdvořilosti aspoň trochu usrknout. Siamská kočka ze mě nespouštěla podezíravý pohled, ale zvědavě si mi čichla k ukazováčku, když jsem ho natáhl.

„Kde je ta naše?“ zeptal se Kjell Bjarne s pusou plnou dortu.

„Chcete opravdu jen jednu?“ opáčila. „Se dvěma je to snazší. Budou si spolu hrát, když budete v práci.“

Chtěl jsem odpovědět, ale Kjell Bjarne mě předešel.

„My nikam do práce nechodíme.“

Zpražil jsem ho pohledem a řekl jsem, že bychom byli potěšeni, kdybychom si mohli vzít dvě. Do práce sice nechodíme, ale máme pořád co dělat. Vlastně toho máme hodně. Pořád jsme někde, a tak bude lepší, když budeme mít dvě. O záchůdek pro ně si nemusí dělat starosti, protože už ho máme doma v před-síni. Pěkná věčička z plastiku krémové barvy. Se stříškou.

Spokojeně přikývla a zmizela. Po chvíli byla zpátky s velkou lepenkovou krabicí. Uvnitř to kníkalo a škrábalo a v patách paní domu přikráčela černobílá kočka, matka koťat.

Koťata byla černobílá jako jejich matka. Ležela stočená do jednoho klubíčka, takže se nedalo poznat, kolik jich tam je.

„Je jich šest,“ řekla Dagny, jako by mi četla myšlenky. Jedno po druhém je vytahovala a stavěla na podlahu, kde je kočka hned začala olizovat.

Kjell Bjarne se zasmál a na jedno ukázal. „Vezmeme si toho s těma fousama, Ellingu, podívej se na něj!“

Opravdu. Legrační stvoření. Mělo bílé vousy, takový malý křivý hitlerovský knírek pod růžovým čumáčkem. Jenže

věc se měla tak, že jsem zrovna v tu chvíli nebyl v rozjásané náladě. Kromě toho jsem na tenhle den čekal trochu dlouho. Ve svých pětatřiceti letech jsem se dožil chvíle, kdy si přinesu domů vlastní kočku, anebo jakékoli jiné teplokrevné zvířátko, a teď se to mělo skutečně stát. A tak mi nešlo v první řadě o nějaké pigmentové zvláštnosti. Nehledal jsem kočku, která v lidech vyvolává smích, ale kočku rodu Felix, která by mi zrakem plným záhad hleděla do očí, když se ráno probudím. Kočku, jejíž pohled by v mých myšlenkách automaticky vyvolával základní životní otázky. Odkud jsme se vzali? Kam jdeme?

Teď se Dagny Rimstadová dala do malé přednášky. Znovu podtrhla, tentokrát s ještě větším důrazem a autoritou než před chvílí, že by se nám vyplatilo vzít si koťata dvě. Dále nás odrazovala od toho, abychom si z důvodu, který jistě chápeme, vybrali od každého pohlaví jedno. A přestože sama byla rodu ženského, neskrývala před námi, že se dvěma kočkami je víc práce než se dvěma kocoury. Kocouři, jak známo, nemohou mít koťata a kastrace kocoura je proti sterilizaci kočky úplná maličkost.

Přikývli jsme a řekli jsme aha. Kjell Bjarne zvedl dvěma prsty toho chlapíka s knírkem a nechal ho, aby se batolil na jeho obrovské dlani. „Dobrá, tak kluky, paní Rimstadová,“ řekl. „Anebo je tohleto slečna?“

„Ne, kluk,“ řekla paní Rimstadová. Pečlivě ho ze zadu prohlédla.

„Nevodíte nás za nos?“ zabručel Kjell Bjarne. „Tam přece nemůžete nic vidět!“

Řeknu to rovnou: jisté obavy jsem měl. Paní Rimstadová začala ukazovat a vysvětlovat a Kjell Bjarne ji se zájmem sledoval. Když má člověk rozhodnout o pohlaví u tak malých koťat, kterým ještě nebylo osm týdnů, musí posuzovat podle dvou dírek a podle toho, jak jsou navzájem umístěné. U kocourů jsou dírky blíží k sobě než u koček a tak podobně. Můj bože, tady šlo o zvířata, dokonce o malá zvířátka, ale já si dělal nekončné starosti, jak přijmout všechny ty informace o genitáliích od ženy, kterou neznám. Prostě jsem nebyl na nic takového zvyklý. Proto jsem si opatrně klekl a věnoval pozornost pěti ostatním klubíčkům a jejich poněkud rezervované matce. A ještě než jsem s tou rodinkou začal rozmlouvat, jeden malý uzlíček se odtrhl od ostatních, vydal se ke mně a začal mi dumlat prst. To bylo něco, to vám povím!

„Musíte si vzít tohohle,“ rozhodla paní Rimstadová. „Je nejčipernější ze všech a teď si vás vybral.“

Vybral si mě? On si vybral Ellinga? Měl jsem chuť zařvat štěstím! Takových, kteří by si mě za ta léta vybrali, popravdě řečeno moc nebylo, ani mezi zvířaty, ani mezi lidmi! Opatrně jsem kotě zvedl do klína. Pokusil jsem se mu ještě přistrčit prst, aby si ho cumlalo, ale stočilo se do chlupatého chomáčku a usnulo mi na klíně jako dřevo. Prostě tvrdě spalo! Pozoroval jsem, jak mu pod černobílým kožíškem pravidelně bije srdíčko.

„To je úplně běžné,“ vysvětlovala paní Rimstadová, když jsem k ní vyslal tázavý pohled. „Usnou třeba i uprostřed hry. Za pár minut si dobijí baterie a znovu jsou čilí.“

To určitě. Přece není úplně běžné lehnout si a spát na klíně naprosto cizího člověka. Tady lze mluvit leda tak o slepé

důvěře. Zvířata rozumějí mnohem víc, než si lidé myslí. Vědí například moc dobře, kdo chce jejich dobro. Jak sama říkala, vybralo si mě. Dalo mi přednost přede všemi.

Kjell Bjarne posadil své kotě na stůl, kde na vratkých nožkách očichávalo drobky z dortu. „Pepřík,“ řekl.

Podívali jsme se na něj.

„Bude se jmenovat Pepřík.“

Tak dobře, no. Však já tě přivedu k rozumu, až budeme spolu sami. Hloupější jméno jsem si neuměl představit.

Myslím, že mohu říct, že jsme ve vlaku cestou domů vzbudili jistý pozitivní rozruch. Koťata, která se s matkou rozloučila pozoruhodně lehce, teď z těch nových a cizích zvuků v panice pištěla a bědovala. A Kjell Bjarne a já jsme neuměli nic lepšího než je usilovně utěšovat. Kjell Bjarne seděl se schránkou na klíně a já se předklonil, s těmi dvěma jsem promlouval a prostrčil jim mřížkou prst jako dudlík. A celou dobu lidé chodili kolem a dívali se na naše zvířátka zblízka. Staří i mladí. Kníkáni těch dvou klubíček okamžitě rozmrazilo lhostejnou ledovou stěnu, která se vždycky tak rychle vystaví, když se několik Norů octne pohromadě v uzavřeném prostoru. Starší paní vyprávěla dvěma klukům o svém dětství. Pochází z venkova a tam měli spoustu různých zvířat. Ti dva kloučci se přestali pošťuchovat a s vykulenýma očima poslouchali ženin výklad o kravách a kůzlatech a o umanuté kočce, co kradla ve stodole mléko. Dokonale oblečený úředník se u nás zastavil a znalecky konstatoval, že jde o dva exempláře kočky norské lesní. Uznávaná rasa, jak jsme pochopili. Na rozloučenou se dotkl dvěma

prsty okraje klobouku a vystoupil. A já jsem si pomyslel bůhví už po kolikáté: Tak málo stačí. Tak málo stačí a ty zdi, které si kolem sebe nevědomky stavíme, se zboří. O takových zdech jsem ostatně sám věděl poměrně dost. Celý svůj život jsem žil za jednou takovou a neměl jsem nikoho jiného než svou nečinnorodou matku. Teprve v posledních letech, po matčině smrti a po mém zhroucení, které muselo neodvratně následovat, jsem se začal proškrabávat omítkou. I to, jak tady teď sedím ve vlaku s ukazováčkem v kočičí kleci, by bylo před pár měsíci nemyslitelné. Neunesl bych tolik pozornosti upřené jen na mě. Za žádných okolností. Teď jsem na tu starou venkovanku přátelsky mrkal a nechal jsem kluky, aby nahlíželi dovnitř. Usoudil jsem, že jim to udělá dobře. Udělá jim dobře vidět živoucí život. Ve světě, kde si děti myslí, že kuřata se rodí ve vakuovém balení a tresku posílá Bůh na svět v hranatých balíčcích z Frionoru, bylo osvobozující, ba přímo výchovné ukázat jim dvě malá živá světýlka, jako byla ta naše.

„Ten jeden má fousy!“ vypískl menší z kluků a vtáhl zelenou nudli do pravého torpédovacího prostoru.

„To je Pepřík,“ řekl Kjell Bjarne.

„A jak se jmenuje ten druhý?“

„Nijak,“ řekl jsem já.

„Nijak?“

„Ano, nijak.“

„Taky tak vypadá,“ utrousil ten větší. „Tak nijak. Jako velká nula!“

Někdy bych se s chutí vrátil do starých dobrých časů, kdy se na tělesné tresty nahlíželo jako na něco naprosto přirozeného.

Samozřejmě nemluví o slepém násilí vůči bezbranným dětem. Ani v nejdivočejších fantaziích bych se nevrhal na naše dorůstající pokolení s řemenem nebo je kopal špičkami bot. Nicméně se nemohu vyvarovat dojmu, že v případech, jako je tento, by měl pohlavek holou dlaní jistý výchovný význam. Dobře mířený pohlavek pomáhá upravit kurz dítěte, které směřuje k něčemu nekalému, to jsem znal z vlastního dětství. Viděl jsem jako velký problém, že mnozí dospělí, pokud jde o výchovu dětí, prostě nechávají všechno být, jak to je. V činžáku, kde jsem vyrostl, panovala kolektivní zodpovědnost. Ať jsme se my kluci hnuli kamkoli, cizí matky a tety nás sledovaly a usměřňovaly nás. Paní Lydersenová nevybírala za to, že otevřela okno v kuchyni a vypálila verbální salvu, jestliže si všimla, že nějaké dítě žvýká použitý kondom anebo se zakusuje do bábovky z bláta. Paní Larsenová nedbala na to, jestli jde o její vlastní dítě, nebo o nějaké cizí, když vyběhla a zabránila tomu, aby se uškrtilo na sušáku na prádlo. Ani moje matka se nevyvyšovala a účastnila se toho kolektivního napomínání, jehož cílem bylo udělat z nás, kteří jsme brázdili okolí domu na tříkolkách, „lidi“. Neustále jsme slyšeli nějaká omezení, často nás to otravovalo, což o to, ale pokud tomu dobře rozumím, dnešní děti trpí tím, že se nikdo v podstatě nestará, co říkají nebo čím se zabývají. Všechno je tak nějak v pořádku. Například tady s námi sedí mladá matka, líně obrací stránky *Dagbladet*, její povedený synáček trápí kočku cizího člověka a ona ani nezvedne oči od novin. Samozřejmě o nic nejde a já nejsem nijak hysterický, ale zároveň je to situace přímo typická pro naši dobu. Ani moje kočka, ani já jsme

tím zlobením neutrpěli žádnou škodu, ale trochu mě mrzí, že později bude cenu za svou prostořekost platit právě dítě samo. Ode mě nesmí zaznít ani nejmenší slůvko napomenutí, nějaký sociální pracovník by hned tahal za záchranou brzdu, volal by na policii a hlásil by věc bulvárnímu tisku. Naštěstí se do toho vložila ta venkovanka a přitáhla na sebe pozornost těch dvou malých darebáků tím, že jim řekla, že se jmenuje Ovidia, což přirozeně vedlo k pošklebování a hanlivým výkřikům. A jejich matka ani nezvedla hlavu od sportovních stránek a pro tento svět byla zcela ztracena. Co s tím naděláme.

Vystoupili jsme na stanici Majorstuen a pokračovali jsme do našeho staromládeneckého bytu v Kostelní ulici. Hned po čtvrtích na západním okraji je to nejlepší část města. Nemáme to špatné. Náš činžák sice postavili už v padesátých letech, ale stejně. Máme balkon a příjemný dvorek. Pokud jde o naše sousedy, několikrát jsme o tom mluvili a došli jsme k názoru, že jsou zalezlí jako krtci. Takže dvorek byl sice malebný a rostly tam stromy i kytky, ale samozřejmě nepřicházelo v úvahu, abychom postavili do druhého patra, kde bydlíme, pro kořata schůdky. Kromě toho tam nebylo bezpečno, protože se tam zdržovaly i jiné kočky, a to dosti těžkého kalibru. Zvláště jedné jsme si všimli. Bílý kocour s utrženým pravým uchem. Říkali jsme mu „Killer“. Nefalšovaný raubíř, který dokázal bez cizí pomoci otevřít popelnice. Něčemu takovému člověk nemůže dva malé uzlíčky vystavit, pokud to není z nějakého důvodu nutné. Poprvé v životě jsem měl odpovědnost za jiný život než za svůj a měl jsem v úmyslu hrát rozdané karty s maximální

pozorností. Jak to vypadalo s Kjellem Bjarnem a jeho odpovědností, jsem nevěděl. Svěřil mi jen málo ze své minulosti s výjimkou toho, že nenávidí matku a otce.

Šli jsme pomalu a často jsme se zastavovali. Ze schránky se neozýval ani hlásek, samozřejmě jsem měl starost, že nám ti dva po té vyčerpávající cestě umřeli. V jedné z těch knih z knihovny jsem se dočetl, že cesta dopravními prostředky je pro některé kočky poměrně traumatická. Třesoucí se rukou jsem odemkl a vešli jsme do předsíně.

Ale ano. Byli živí. Bez starosti. Pepřík, který, jak jsem pochopil, se bude skutečně honosit jménem Pepřík, vykráčel z klece a okamžitě se mocně vyčural na kobereček. Kjell Bjarne ho zvedl za kůži na zádech a opatrně ho posadil do bílé hrabanky v kočičím záchůdku, kde zůstal stát, udiveně se rozhlížel a po chvíli začal zadními nožkami hrabat.

Moje kotě bylo v klidu. Ani náznak činorodosti, o které mluvila paní Rimstadová. Sedělo uvnitř úplně vzadu a nedůvěřivě si mě prohlíželo. A v tu chvíli jsem pochopil, že z nás dvou budou dobří přátelé. Protože přesně tak jsem strávil většinu svého života. Plný skepse vůči všemu novému. Teprve teď se mi svět otevíral, nebo já se otevíral jemu. Šlo to pomalu, nemohlo být ani řeči o tom, že běžím světu v ústrety, spíš kráčíím drobnými krůčky, skoro se loudám. Ale pohyb to je. To rozhodně.

Nastal jeden z nejzábavnějších večerů, jaké jsem kdy zažil. Asi po hodině moje zvířátko vylezlo a honilo Pepříka po bytě. Kluci byli ve skvělé formě! Jako opičky šplhali po záclonách, balancovali na opěradlech židlí a nořili hlavy do každé skuliny,

kam se jen dalo. Kjell Bjarne koupil celou hromadu nejlepších kočičích konzerv a oni jedli a kadili o závod. Ani jsme nevzdechli po televizi a s úsměvem a obdivem jsme komentovali jejich dovádění. Po několika hodinách se svalili do pekáče pod lavicí. Schoulili se k sobě a objímali se packami.

„Tak, tak,“ řekl Kjell Bjarne. „Vypadá to, že se tu zabydleli. Ale ty musíš ten svůj uzlíček nějak pojmenovat.“

„Zrovna s tím bych moc nespěchal,“ řekl jsem. „Je vždycky lepší se pořádně rozmyslet, aby člověk náhodou neplácl nějakou hloupost.“

Kjell Bjarne pokrčil rameny. „To je mi fuk.“ Odešel do koupelny, pravděpodobně aby se nachystal na noc. Nebo spíš aby předstíral, že se chystá na noc. Já ho totiž podezříval, že tu svou očistu dělá jen jako. Původně jsme měli mít každý svou ložnici, ale hned jsme se dohodli, že po tom těsném soužití v rekreačním centru by to bylo trochu smutné. Moc rádi jsme si v noci spolu povídali. Zjistili jsme, že slova plynou lehčeji, když se zhasne a deky nám zakrývají těla. Je to docela legrační. Jak se lidé přizpůsobují okolním podmínkám. Když tehdy v Brønesu rozhodli, že budeme na pokoji spolu, nenáviděli jsme se. Později se to setřáslo, jak se říká. Spřátelili jsme se. Pro mě osobně zcela nová zkušenost.

Ale stejně. Nedalo se popřít, že někdy dost smrděl. V rekreačním centru nad ním měla dohled Gunn, ale teď to šlo s jeho osobní hygienou s kopce. Smrduté ponožky a celé týdny neměněné prádlo. Správně bych to měl probrat s Frankem, ale cítil jsem to jako příliš intimní věc, než abych do toho zatahoval třetí stranu.

Šel jsem do kuchyně a sklonil se, abych viděl zblízka ta dvě klubíčka v pekáči. Slyšel jsem, že Kjell Bjarne v koupelně otevřel všechny kohoutky naplno. Jako bych viděl i stěnami. Prostě jsem jeho hru prohlédl. Rezolutně jsem vyšel do předsíně a prudce otevřel dveře do koupelny. A opravdu: Kjell Bjarne seděl oblečený na záchodovém dekladu a četl si komiksy s Donaldem. Do umyvadla se valily proudy horké vody. Skrčil se a celý zrudl. Neřekl jsem ani slovo. Sjel jsem ho mrazivým pohledem a s přezíravostí dospělého jsem kývl hlavou.

O půl hodiny později přešel kolem mě s ohnutými zády, zkontroloval situaci v pekáči a šel si lehnout. Měl na sobě čisté dlouhé spodky a vlasy se mu vlhce leskly. Rozhodl jsem se, že pokud se nezmíní sám, o tom trapasu pomlčím.

Když jsem byl i já hotov v koupelně a pozhasínal jsem všechna světla, řekl: „Nemáme se vůbec špatně, co, Ellingu? Vlastní bejvák a všechno ostatní. Dokonce každé svou kočku. Teď kdyby tak ještě ženské...“

„Tak jen si pokračuj,“ řekl jsem. „Nedus to v sobě a uvidíš, že se všechno spraví. Když se nebudeš snažit, nespraví se nic.“

„A jak to?“

Neměl jsem chuť odpovídat. Strávili jsme nesčetně nocí tím, že jsem mu vysvětloval, co ženy mají rády a co ne. To o hygieně jsem mu rozpitvával do omrzení. Jistě, existují ženy, co zbožňují vůni chléva, ale je trochu rozdíl mezi pachem živočišným a lidským.

Zavzdychal. „To jsem zvědavý, kdy se Pepřík ráno probudí.“

„Určitě brzy,“ řekl jsem. „U koček musí být člověk připravený na všechno.“